

Trondhjems
Arkitektforening

Til: Trondheim kommune

Trondheim 2021-04-10

BYARKITEKT + RÅD FOR BYARKITEKTUR

HØRINGSNOTAT FRA TRONDHJEMS ARKITEKTFORENING

Vedlagt er høringsnotat fra Trondhjems Arkitektforening (TAF) til den pågående utredningen rundt etablering av *Byarkitekt* og *Råd for byarkitektur i Trondheim*.

Våre innspill til saken er basert på Formannskapetets formelle vedtak samt dialog med representanter fra Byplankontoret og Byantikvaren ved Trondheim kommune.

OVERORDNET & OPPSUMMERT

TAF er veldig positive til at Trondheim kommune nå har vedtatt å opprette stilling som Byarkitekt og et Råd for byarkitektur.

TAF mener det er essensielt at Byarkitekten og Råd for byarkitektur er politisk uavhengige, og at de kan være proaktive og å ta opp saker på eget initiativ.

TAF stiller spørsmål ved hvorvidt det er hensiktsmessig med både Byarkitekt og Råd for byarkitektur. (Hvordan arbeidsfordelingen og ansvarsområdene mellom de to blir lagt opp vil ha stor betydning for hvordan dette vil kunne fungere i praksis.)

TAF er kritiske til at en legger opp til at Råd for byarkitektur skal drives på dugnad.

TAF mener det er viktig at Trondheim kommune bevilger tilstrekkelig med midler til forsøksordningen med Byarkitekt, slik at den kan testes ut på en ordentlig måte.

BYARKITEKT

Organisering

Byarkitekten bør omtales og etableres som en egen etat i kommunen. Her kan en gjerne se til Bergen kommunes satsning som et forbilde, og Trondheim kommunes egen Byantikvar. Byarkitektetaten bør være sammensatt av minimum 3 fagpersoner. En kan vurdere om noen kan være deltidsstillinger.

Første ansatte Byarkitekt vil den første tiden være en solitær fagperson med veldig utfordrende arbeidsvilkår. Det er viktig at Byarkitekten plasseres i nærheten av andre fagpersoner i kommunen, og det er naturlig at Byarkitekten har lokaler sammen med f.eks. Byantikvaren.

Det er viktig at Byarkitekten har handlingsrom til å utvikle sin egen rolle.

Byarkitektens som en uavhengig og fri stemme

TAF mener at Trondheim trenger en faglig uavhengig og fri stemme i viktige diskusjoner rundt byutviklingen vår.

Den overordnede målsettingen med Byarkitekt må være å få reist faglige diskusjoner om en positiv byutvikling og bedre arkitektoniske kvaliteter i våre bygde omgivelser.

For at Byarkitekten skal kunne fylle denne rollen, er det helt essensielt at dette forankres i stillingsbeskrivelse og politisk vedtatt mandat. Byarkitekten må kunne ta opp egne saker på eget initiativ, og må kunne uttale seg fritt og uavhengig av politiske vedtak.

Primært satsningsområde

Vi har forstått det slik at Byarkitekten og Råd for byarkitektur primært skal jobbe med overordnede plansaker. TAF stiller seg bak denne vurderingen.

Vi ser samtidig at det er en økende tendens at det i norske byggesaker vektlegges juridiske vurderinger foran arkitektfaglige. En byggesak må inneholde både juridiske og arkitektfaglige vurderinger, og det vil derfor også kunne være behov for at Byarkitekten er en tilgjengelig ressurs for arkitektfaglige spørsmål i spesielle byggesaker i Trondheim kommune.

RÅD FOR BYARKITEKTUR

Organisering

Det er foreslått at dette rådet skal ha en ulik sammensetning. Det er vi positive til, men vi stiller spørsmål ved hvor hensiktsmessig det er med både Byarkitekt og Råd for byarkitektur.

Der Byarkitekten må være uavhengig, er det noen spørsmål knyttet til hvordan dette rådet skal organiseres.

- Hvem innstiller / velger representanter til rådet?
- Hvilke faginstanser bør minimum, og alltid, være representert?
- Hvem kan melde inn, og prioritere, hvilke saker rådet skal jobbe med?
- Hvordan kan en sikre kontinuitet i et slikt råd?

Økonomi og tidsbruk

TAF er en fagideell forening som drives på frivillig basis.

Det er estimert en møtefrekvens på ca. 10 møter / år. Hvert møte er antatt å omfatte ca. 2,5-3,0 timer, med minimum tilsvarende arbeidstid i forberedelse for hvert møte. Tilsammen kan det fort være snakk om ca. 10 møter x 6 timer = 60 arbeidstimer.

TAF mener det blir alt for stor arbeidsmengde til at en kan forvente at noen stiller på dette på dugnad. Drift av Råd for byarkitektur må kompenseres gjennom kommunens budsjett, i det minste til innleid kostpris. Her bør en hente inn erfaringstall fra Oslo og legge opp til en fornuftig kostpriskompensasjon til deltakere i rådet.

TAF mener at en ikke kan legge opp til at faglige vurderinger knyttet til byutvikling skal gjøres på dugnad. Dette er vi sterkt kritiske til og vi vil fraråde Trondheim kommune å gå inn på dette.

Råd for byarkitektur – en overgangsordning

TAF mener at en må prioritere å få etablert Byarkitekt. En bør videre jobbe for å få utvidet etaten med tverrfaglig kompetanse, spesielt innen landskapsarkitektur.

Vi mener at det er viktig at den nyansatte Byarkitekten har et tverrfaglig miljø rundt seg, og vi vil foreslå at en kan etablere dette Rådet for byarkitektur innunder Byarkitekten som en midlertidig støtteordning. Vi er villige til å stille et år på dugnad for å styrke opprettelsen av Byarkitekten, men dette er under forutsetning av at en etter et år innfører honorering for tapt arbeidsfortjeneste.

TAF sin representant i rådet

Det er lagt opp til at TAF skal stille med en representant i Råd for byarkitektur. Styret i TAF har besluttet at denne representanten skal velges blant medlemmene i foreningen. Kandidat innstilles av valgkomiteen og velges formelt av generalforsamling. Vararepresentant velges av, og fra, det til enhver tid sittende styret i TAF.

På vegne av

Trondhjems Arkitektforening

Ørjan Nyheim,
Arkitekt MNAL, leder